ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 60.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZEDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, *3-го Августа* — **1845** — *Wilno.* PIĄTEK, *3-go Sierpnia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 28 Іюля.

Высочайшимъ Приказомъ, 22 го Іюля, Военный Губернаторъ города Тулы и Тульскій Гражданскій Губернаторъ, Генералъ-Лейтенантъ Князь *Голицынъ 2-й*, назначенъ Генералъ-Губернаторомъ Витебскимъ, Могилевскимъ и Смоленскимъ. Витебскій, Могилевскій и Смоленскій Генералъ-Губернаторъ, Генералъ-Адъютантъ *Дьяковъ 1-й*, уволенъ въ отпускъ, согласно прошенію его, за границу, для излеченія болѣзни, на одинъ годъ, съ отчисленіемъ отъ настоящей должности и съ оставленіемъ въ званіи Генералъ-Адъютанта.

—

По положенію Комитета Гг. Министровъ 5-го и 19-го минувшаго Іюня, Государь Императоръ, между прочимъ, Высочайше повелѣть соизволилъ: 1) Московскую Медико-Хирургическую Академію, взамѣнъ коей будетъ распространенъ Медицинскій Факультетъ Московскаго Университета, закрыть съ 1-го Августа сего 1845 года.— 2) При управленіи Академіи, учредить, подъ предсѣдательствомъ Управляющаго Академіею, Помощника Попечителя Московскаго Учебнаго Округа, Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника *Голохвастова*, Временный Комитетъ, для окончательныхъ по сему случаю распоряженій, съ назначеніемъ Членами онаго Ученаго Секретаря Конференціи, каковую должность исправляетъ одинъ изъ Профессоровъ, Инспектора и Совѣтника Правленія Академіи, и съ оставленіемъ при семъ Комитетѣ, съ утвержденія Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, чиновниковъ и канцелярскихъ служителей Конференціи и Правленія и нижнихъ служителей, которые будутъ необходимы. Всѣмъ имъ производить, до закрытія Комитета, получаемое ими нынѣ содержаніе изъ ассигнуемой на Академію суммы, и пользоваться правами службы по прежнимъ должностямъ въ Академіи. 3) Срокъ существованія сего Комитета опредѣлить по 1-е Января 1846 года.

—

Въ Сѣверной Пчелѣ сообщаютъ: „21-го Іюня, въ день, назначенный для отъѣзда Великаго Князя Константина Николаевича изъ Константинополя, происходила прощальная аудіенція Его Императорскаго Высочества у Султана. При этой аудіенціи наблюдали тотъ же церемоніялъ, какъ и при предшествовавшихъ случаяхъ. Его Высочество оказалъ крайнюю предупредительность, и узнавъ, что Августѣй-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St Petersburg, 28-go Lipca.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 22-go Lipca, Wojenny Gubernator miasta Tuły i Tulski Cywilny Gubernator, Jenerał-Porucznik Xiąże *Golicyn* 2 gi, mianowany Jenerał-Gubernatorem Witebskim, Mohylewskim i Smoleńskim. Witebski, Mohylewski i Smoleński Jenerał Gubernator, Jenerał-Adjutant *Djakow* 1 *szy*, na własną prośbę uwolniony na urlop za granicę, na rok jeden, dla poratowania zdrowia, z uwolnieniem od teraźniejszego obowiązku, i z zachowaniem stopnia Jenerał-Adjutanta.

—

W skutek nastałego postanowienia Komitetu PP. Ministrów dnia 5-go i 19-go zeszłego Czerwca, Jego Cesarska Mość, między innemi, Najwyżéj rozkazać raczył: 1) Moskiewską Medyko-Chirurgiczną Akademią na miejsce któréj powiększony będzie Medyczny Fakultet Uniwersytetu Moskiewskiego, zamknąć od 1 Sierpnia ter. 1845 roku.— 2) Przy zamknięciu Akademii, ustanowić pod prezydencyą Zarządzającego Akademią, Pomocnika Kuratora Moskiewskiego Naukowego Okręgu, Rzeczywistego Radzcy Stanu *Hołochwastowa*, Czasowy Komitet, dla ostatecznych z tego powodu rozporządzeń, którego Członkami mianować: Uczonego Sekretarza Konferencyi, jakowy obowiązek sprawuje jeden z Professorów, Inspektora i Radzcę Rządu Akademii, zostawiwszy przy tym Komitecie, za utwierdzeniem P. Ministra Narodowego Oświecenia, urzędników i bióralistów Konferencyi i Rządu, oraz posługę, jaka się okaże konieczną. Wszystkim im wydawać, przez czas istnienia Komitetu, pobieraną teraz przez nich pensyą, z przeznaczonéj na Akademią summy, i zachować prerogatywy służby, jakie im służyły w czasie zostawania w Akademii. 3) Termin istnienia tego Komitetu określić do 1-go Stycznia 1846 roku.

—

W *Pszczole Północnéj* czytamy: „Dnia 21 Czerwca, w dniu naznaczonym na odjazd z Konstantynopola J. C. W. Wielkiego Xięcia Konstantego Nikołajewicza, miało miejsce pożegnalne posłuchanie u N. Sułtana Jego Mości. Na tém posłuchaniu zachowany był ten sam co i w poprzedzających zdarzeniach ceremoniał. Sułtan okazywał największą uprzejmość, i dowiedziawszy się, że Wysoki Podróżny pragnie mieć kilka wierszy Jego pisma, pośpieszył

шій Путешественникъ желаетъ имѣть нѣсколько строкъ его руки, поспѣшилъ исполнить это желаніе, сопровождая такой знакъ своего вниманія самыми обязательными выраженіями.

Въ поѣздкѣ къ Княжескимъ Островамъ, Его Императорское Высочество изволилъ осмотрѣть разные находящіеся тамъ Греческіе монастыри. Посѣщая Островъ Антигоны, Великій Князь видѣлся съ престарѣлымъ Патріархомъ Константіемъ, и изволилъ благодарить его за Французскій переводъ сочиненія о Константинопольскихъ древностяхъ, поднесеннаго симъ высшимъ духовнымъ лицемъ Его Императорскому Высочеству, немедленно по прибытіи Его въ Босфоръ.

Во время пребыванія Великаго Князя въ Бруссѣ, Его Высочество изволилъ осмотрѣть различныя примѣчательныя зданія этого города, и предпринялъ восхожденіе на гору Олимпъ. — 25-го Іюня, въ высокоторжественный день рожденія Государя Императора, Его Императорское Высочество присутствовалъ на молебнѣ въ церкви Греческаго Епископства. Паша, Губернаторъ Бруссы, довелъ до свѣдѣнія Его Императорскаго Высочества о желаніи Архіепископа представиться Великому Князю. Оба Михмандара, по чувству приличія, не входили въ церковь во время Божественнаго служенія.

По отъѣздѣ изъ Бруссы, Его Императорское Высочество вышелъ на берегъ въ Дарданеллахъ. Тамъ Его Высочество посѣтилъ главный дворецъ Чанакъ-Калесси. Турецкій Комендантъ приказалъ произвести, въ присутствіи Августѣйшаго Путешественника, артиллерійское ученье съ пальбою мраморными ядрами. Затѣмъ Его Императорское Высочество посѣтилъ Троаду, и прибылъ, 29-го числа, въ Митилену, гдѣ изволилъ останавливаться только на нѣсколько часовъ.

Въ дополненіе извѣстій о путешествіи Государя Великаго Князя Константина Николаевича, помѣщаемъ свѣдѣнія, полученныя изъ Смирны, въ которую Его Императорское Высочество изволилъ прибыть 29-го Іюня.

Смирна, съ перваго взгляда, не оправдала ожиданій Высокаго Путешественника. Смотря на этотъ прославленный городъ съ моря, видишь длинный рядъ домовъ по берегу; за ними скрытъ весь остальной городъ, а позади высокія горы, единственный живописный предметъ во всей картинѣ. Въ городѣ нѣтъ ни одной высокой мечети, ни одного минарета, которые вообще украшаютъ восточные города. За недѣлю до пріѣзда Его Высочества, лучшая и торговая часть Смирны выгорѣла: пожаръ былъ ужасный, и продолжался семнадцать часовъ; сгорѣло 6,000 домовъ, и теперь до 30,000 жителей, большею частію Грековъ и Армянъ, остаются безъ крова.

Обращаясь къ предшествовавшему путешествію, должно замѣтить, что въ Бруссѣ многое привлекало на себя вниманіе Его Высочества. Въ этомъ городѣ и домы, и улицы, и образъ жизни, все совершенно восточное. Въ срединѣ города замѣчательна мечеть, построенная Султанами Мурадомъ, Баязетомъ и Магомедомъ. Южная часть Бруссы расположена на скалѣ, и составляетъ какъ бы акрополисъ города: она еще окружена Византійскими стѣнами; тамъ сохранилась древняя Христіанская церковь, въ меньшихъ размѣрахъ, но сходная съ нашими Кіевскими церквами, и развалины монастыря. Въ этихъ развалинахъ, на алтарной стѣнѣ, еще замѣтны фрески: общее исчезло, но по мѣстамъ видны даже черты лицъ, и можно догадываться, что картина изображала Тайную Вечерю. Живопись фресковъ имѣетъ большое сходство съ живописью, недавно открытою у насъ въ Кіевѣ, въ Софійскомъ Соборѣ. Съ терассы дома нашего Консула Фалкензейна, гдѣ останавливался Его Высочество, представлялся видъ на долину, необозримый и великолѣпный; цвѣтъ противоположныхъ горъ, какой-то особенно жаркій, и розовый и желтый.

24-го Іюня, Великій Князь изволилъ восходить на Олимпъ, имѣющій 8,000 фут. вышины; на вершинѣ этой горы, въ кратерѣ, лежитъ вѣчный снѣгъ. 25-го, послѣ молебна въ Греческой церкви, Его Высочество отправился въ дальнѣйшій путь; 26-го, пароходъ „Бессарабія" вошелъ въ Дарданеллы, останавливался въ новой крѣпости Кале-Султанъ, на которой поставлены 80 пушекъ, обращенныя къ морю. Изъ этихъ пушекъ стрѣляютъ мраморными ядрами, каждое отъ 650 до 710 фунтовъ вѣсомъ. Въ присутствіи Высокаго Путешественника сдѣланы были два

wypełnić to żądanie, przydając do tego dowodu Swego szacunku, najbardziéj obowiązujące wyrazy.

W czasie wycieczki na Wyspy Xiążęce, Wielki Xiążę raczył oglądać rozmaite tam znajdujące się monastery Greckie. Zwiedzając wyspę Antigony, Jego Cesarska Wysokość widział się z sędziwym Patryarchą Konstandiusem i raczył mu dziękować za francuzki przekład dzieła o starożytnościach Konstantynopola, złożony J. C. Wysokości, W. Xięciu od téj wysokiéj duchownéj osoby, niezwłócznie po Jego przybyciu do Bosforu.

Podczas pobytu Wielkiego Xięcia w Brussie, Jego Cesarska Wysokość raczył oglądać rozmaite godne uwagi gmachy tego miasta i przedsięwziął wejść na górę Olymp. — Dnia 25 Czerwca, w rocznicę urodzin Najjaśniejszego Cesarza Jego Mości, Wielki Xiążę był na nabożeństwie w Cerkwi Greckiego Biskupstwa. Basza, Rządzca Brussy, doniósł Jego Cesarskiéj Wysokości o życzeniu Arcybiskupa, aby mógł przedstawić się Jemu. Obaj Michmandarowie, przez uczucie przyzwoitości, wstrzymali się od wejścia do cerkwi w czasie służby Bożéj.

Po odjeździe z Brussy, Jego Cesarska Wysokość wysiadł na brzeg w Dardanellach. Tam Wielki Xiążę zwiedził główny pałac Czanak-Kalessi. Turecki Komendant rozkazał odbyć w obecności Wysokiego Podróżnego ćwiczenie artyllery, ze strzelaniem marmurowemi kulami. Następnie, Jego Cesarska Wysokość zwiedził Troadę i przybył 29 go Czerwca do Mityleny, gdzie zabawił nie więcéj nad kilka godzin.

W uzupełnieniu wiadomości o podróży J. C. W. Wielkiego Xięcia, umieszczamy tu doniesienia otrzymane ze Smyrny, gdzie Jego Cesarska Wysokość stanął 29 go Czerwca.

Smyrna, z piérwszego wejrzenia, nie odpowiedziała oczekiwaniu Wysokiego Podróżnego. Patrząc na ten gród wsławiony, z morza, postrzega się długi rząd domów; za nimi skryta jest reszta miasta, a za nią wysokie góry, jedyny malowny przedmiot w całym obrazie. W mieście nie ma ani jednego wysokiego meczetu, ani jednego minaretu, które zwykle zdobią wschodnie miasta. Na tydzień przed przyjazdem Wielkiego Xięcia, lepsza handlowa część Smyrny, wygorzała; pożar był straszliwy, trwał 17 godzin; spaliło się 6,000 domów, i w téj chwili około 30,000 mieszkańców, po większéj części Greków i Ormian, pozostało bez przytułku.

Zwracając się do poprzedzającéj podróży, należy dodać, że w Brussie wiele rzeczy zwracało uwagę Jego Cesarskiéj Wysokości. W tém mieście i domy, i ulice, i sposób życia— wszystko całkiem Wschodnie. Po środku miasta godny uwagi meczet, budowany przez Sułtanów Murata, Bajazeta i Mohammeda. Południowa część Brussy położona na skale, stanowi jakby akropolis miasta; otoczona jest jeszcze Byzantyjskiemi murami; tam uchował się starożytny chrześcijański kościół, na mniejszą stopę, lecz podobny do naszych cerkwi Kijowskich, tudzież rozwaliny monasteru. W tych rozwalinach, na ścianie ołtarza, miejscami jeszcze się dochowały freski: ogół znikł, lecz widać nawet rysy twarzy i można domyślać się, że malowidło wyobrażało Wieczerzę Pańską. Malowidło fresków ma wiele podobieństwa do malowidła niedawno odkrytego u nas w Kijowie, w Sofijskim Soborze. Z terasy domu naszego Konsula Falkensein, gdzie zatrzymywał się Wielki Xiążę, otwierał się widok na dolinę, nieprzejrzany i wspaniały. Barwa naprzeciwległych gór jest dziwnie gorąca, razem różowa i żółta.

Dnia 24-go Czerwca, Wielki Xiążę wstępował na Olymp, górę wysoką 800 stóp; na szczycie téj góry, w kraterze, leżą wieczne śniegi.— Dnia 25-go, po nabożeństwie w Greckiéj cerkwi, Jego Cesarska Wysokość puścił się w dalszą podróż. Dnia 26-go, statek parowy *Bessarabia* wszedł do Dardanellów, zatrzymał się w nowéj twierdzy Kale-Sułtan, w któréj 80 dział obróconych jest na morze. Z tych dział strzela się marmurowemi kulami, wagi od 650 do 710 funtów. W obec Wysokiego Podróżnego dokonano dwa wystrzały, i kula dosięgła do przeciwnego brzegu, w odległości 900 sążni.

выстрѣла, и ядро долетѣло до противоположнаго берега, на разстояніи 900 саженъ.

Отсюда Его Императорское Высочество изволилъ прибыть, какъ мы уже сказали, въ Смирну.

Варшава, 3 Августа.

Господинъ Министръ Народнаго Просвѣщенія, Дѣйствительный Тайный Совѣтникъ *Уваровъ*, прибылъ сюда изъ Петербурга.

—

Новое несчастіе постигло на дняхъ жителей здѣшняго города. 23-го числа вода въ Вислѣ начала необыкновенно подниматься, 24-го всѣ прибрежныя улицы были уже затоплены, и вечеромъ высота воды доходила до двадцати градусовъ. Убытки весьма значительны.

— Янъ Колюмна *Жабоклицкій*, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ, Церемоніймейстеръ Двора Его Императорскаго и Царскаго Величества, Кавалеръ ордена Св. Станислава 1-й степени и Малтійскаго креста, скончался на 90 году отъ роду.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 30 Іюля.

Новѣйшія извѣстія о путешествіи принца Вальдемара Прусскаго, въ Азіи, простираются до 12-го Апрѣля. Послѣднія числа Марта провелъ принцъ въ городѣ Люкновѣ, столицѣ Удскаго Королевства. 26 числа Марта былъ на аудіенціи у Короля Амюдъ-Али; 6-го Апрѣля прибылъ онъ въ Агру, древнее мѣстопребываніе В. Могола; 13-го числа, высокій путешественникъ намѣренъ былъ отправиться въ Дельги, а потомъ по направленію Гангеса въ горы.

— Все болѣе и болѣе распространяются слухи, что вскорѣ начнется сооруженіе прусскаго военнаго флота; утверждаютъ, что путешествіе Короля въ Копенгагенъ имѣло связь съ этимъ дѣломъ. Данцигъ имѣетъ быть обращенъ въ военную гавань, гдѣ также построены будутъ верфи. Нѣсколько милліоновъ талеровъ будутъ употреблены на постройку эскадры и извѣстнаго числа пароходовъ; на математическія инструменты, морскіе часы, компасы и т. п., назначено 200,000 таллеровъ.

— На дняхъ, въ Потсдамѣ, произведены были опыты надъ огнестрѣльнымъ оружіемъ новаго рода, которое выстрѣливаетъ 17-ть разъ въ минуту и бьетъ въ 1,000 и 1,200 шагахъ. Опыты увѣнчаны были совершеннымъ успѣхомъ.

Австрія.

Вѣна, 25 Іюля.

20-го Іюля исполнилось пятдесятъ лѣтъ, со времени вступленія Его Высочества эрцгерцога Іосифа въ должность намѣстника Венгріи. День сей празднованъ былъ торжественно. Его Величество Императоръ, при собственноручномъ письмѣ своемъ, препроводилъ эрцгерцогу венгерскій орденъ св. Стефана, украшенный бриліантами.

— Объ извѣстномъ уже нападеніи боснійскихъ мятежниковъ на австрійскую пограничную стражу (*См. N. 58 Виленск. Вѣстн.*), въ австрійскомъ наблюдателѣ сообщаютъ слѣдующее: „Новыя злодѣянія сосѣдственныхъ боснійскихъ Турковъ, заставили командира 1-го пограничнаго полка, барона Іеллачича прибѣгнуть къ праву мести, и требовать удовлетворенія вооруженною рукою, что, къ несчастію, со-дня на-день дѣлается все болѣе и болѣе необходимымъ для того, чтобы этихъ дикихъ, склонныхъ къ убійствамъ и грабежамъ, сосѣдей, кои живя въ состояніи почти постояннаго безначалія, рѣдко повинуются повелѣніямъ своего намѣстника,—удержать отъ буйнаго своеволія и нарушенія границъ.

„8-го числа с. м., полковникъ Іеллачичъ получилъ донесеніе, что кадетъ пограничнаго полка, Сава Войновичъ, не въ дальнемъ разстояніи отъ границы, убитъ былъ ружейнымъ выстрѣломъ. По немедленномъ изслѣдованіи сего дѣла оказалось, что убійство это совершено было жителями пограничнаго (боснійскаго) позвиздскаго округа, и при томъ на австрійской землѣ. Полковникъ Іеллачичъ, потребовалъ не-

Ztąd Jego Cesarska Wysokość, jak wyżej powiedziano, przybył do Smyrny.

Warszawa, 3 sierpnia.

JW. Rzeczywisty Radzca Tajny *Uwarow*, Minister Narodowego Oświecenia w Cesarstwie, przybył tu z Petersburga.

—

Nowe nieszczęście nawiedziło w tych dniach mieszkańców tutejszego miasta. Dnia 23 lipca, Wisła niezmiernie przybierać zaczęła; 24-go zaś, wszystkie nadbrzeżne ulice były zalane, a wysokość wody wieczorem stóp dwudziestu dochodziła. Szkody są bardzo znaczne. Od dwóch dni rzeka wróciła w zwykłe koryto.

— Jan Kolumna *Żaboklicki*, Rzeczywisty Radzca Stanu, Mistrz Obrzędów Dworu J. C. K. Mości, Kawaler Orderu Św. Stanisława 1-éj klassy, i Krzyża Maltańskiego, przeniósł się do wieczności, w wieku lat 90.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Prusy.

Berlin, 30 lipca.

Najnowsze wiadomości o podróży Xięcia Waldemara prusskiego do Azyi, dochodzą do 12 kwietnia. Ostatnie dni Marca przepędził Xiąże w mieście Luchnow, stolicy królewstwa Oude. Dnia 26 marca, miał posłuchanie u Króla Amjud-Ali. Dnia 6 kwietnia przybył do Agry, dawnéj rezydencyi W. Mogoła. Dnia 13 zamyślał dostojny podróżny udać się do Delhi, a potém wzdłuż Gangesu w góry.

— Coraz bardziéj szerzą się pogłoski, że wkrótce ma się rozpocząć budowa prusskiéj floty wojennéj; mówią, że podróż Króla do Kopenhagi miała właśnie związek z tą rzeczą. Gdańsk ma być zamieniony na port wojenny, gdzie także mają być urządzone zakłady marynarki. Kilka milionów talarów przeznaczyć miano na budowę eskadry i pewnéj liczby parostatków; na matematyczne zaś narzędzia, zegary morskie, kompasy i t p., przeznaczono 200,000 talarów.

— Świeżo dokonane zostały w Potsdamie proby ze strzelbą nowego rodzaju, bijącą o 1,000 i 1,200 kroków i strzelającą 17 razy na minutę. Proby powiodły się zupełnie.

Austrya.

Wiedeń, 25 lipca.

Lat pięćdziesiąt w d. 20 m lipca upłynęło od czasu, jak J. C. W. Arcy Xiążę Józef sprawuje urząd Namiestnika w Węgrzech. Dzień ten obchodzono z uroczystością, któréj N. Cesarz panujący nowego dodał blasku, przesyłając Arcy-Xięciu Józefowi, przy stosowném własnoręczném piśmie, wielki krzyż orderu Węgierskiego św. Stefana z brylantami.

— O wiadomym już napadzie powstańców Bośniackich na austryacki Kordon graniczny, (*Ob. N.* 58 *Kur. Wileń.*), *Dostrzegacz Austryacki* zawiera co następuje: „Nowe bezprawia sąsiednich Turków Bośniackich, zmusiły dowódzcę 1-go półku granicznego, Barona Jellaczicz, do użycia prawa odwetu, i domierzenia surowéj sprawiedliwości, co, niestety, od czasu do czasu staje się nieodbicie potrzebném, aby tych dzikich, morderstwa i rabunku chciwych sąsiadów, którzy żyjąc w stanie ciągłéj prawie anarchii, rzadko kiedy słuchają rozkazów swego Namiestnika, powściągnąć od rozwiązłéj swawoli i wyuzdanego pogwałcenia granicy.

„Dnia 8-go b. m. doniesiono Półkownikowi Jellaczicz, że kadet półku granicznego, Sawa Wojnowicz, nie daleko od granicy, przez wystrzał zabity został. Przedsięwzięte natychmiast śledztwo wykryło, że morderstwo to popełnioném zostało przez mieszkańców pogranicznego (bośniackiego) powiatu Pozwizdskiego, i to na ziemi Cesarskiéj. Półkownik Jellaczicz żądał zatém od władzy rzeczonego powiatu bezzwłócznego i surowego ukarania

медленно у властей означеннаго округа удовлетворенія и строгаго наказанія убійцъ, съ угрозою, что если требованіе его не будетъ исполнено въ продолженіе 24-хъ часовъ, онъ получитъ удовлетвореніе вооруженною рукою. Вмѣстѣ съ симъ письмомъ, полковникъ отправилъ на границу 8 ротъ пограничнаго своего полка, какъ для того, чтобы придать болѣе вѣса своему требованію, такъ и для того, чтобы въ случаѣ надобности быть въ готовности дѣйствовать со всею рѣшительностію, сообразно данному пограничнымъ комендантамъ наставленію. Когда назначенный срокъ минулъ безъ всякаго отвѣта, полковникъ Іеллачичъ утромъ, 9-го Іюля, выступилъ къ господствующему надъ городомъ Позвиздомъ укрѣпленному замку, находящемуся въ разстояніи одного часа съ четвертью отъ границы. Боснійцы вездѣ уступали войску, и были выбиты изъ домовъ, которые защищали упорно, при чемъ многія зданія, со всѣми жизненными припасами, сдѣлались добычею пламени.

„По совершеніи этого наказанія, такъ какъ вся эта экспедиція должна была сохранить характеръ мести, отрядъ императорскихъ войскъ отправился домой въ военномъ порядкѣ, безпрерывно сражаясь съ боснійцами, подоспѣвшими изъ окрестныхъ мѣстъ на помощь Позвизду; число ихъ мало по малу дошло до 3,000 человѣкъ, изъ коихъ, какъ оказалось, убито до 60-ти чел., и ранено отъ 70-ти до 80-ти. И такъ въ продолженіе 5-ти часовъ, спустя 24 часа послѣ совершеннаго убійства, отомстили за злодѣяніе, и месть эта, вѣрно надолго, останется въ памяти сихъ дикихъ полчищъ. Но, къ несчастію, и мы съ нашей стороны лишились 40 чел. убитыми, и въ томъ числѣ двухъ офицеровъ; 2 чел. тяжело ранены и 23 легко. Эта жертва принесена была спокойствію и безопасности границъ и чести полка, бдительности котораго ввѣрена эта линія границы."

Лембергъ, 26 Іюля.

Въ то время, когда надежда на обильную жатву предвѣщала, по видимому, жителямъ западной Галиціи, конецъ ихъ страданіямъ, — вдругъ постигло ихъ новое несчастіе. Вслѣдствіе безпрерывныхъ дождей шедшихъ 17, 18 и 19 Іюля, вода во всѣхъ тамошнихъ рѣкахъ, какъ то: въ Вислѣ, Санѣ, Вислокѣ, Бѣлой, Дунайцѣ, Солѣ и пр., поднялась до неслыханной высоты, и выступивъ изъ береговъ, причинила ужаснѣйшія опустошенія. Ни что не могло противостать разъяренными волнамъ; большія дороги и мосты уничтожены наводненіемъ; всѣ деревни понесли чувствительные убытки, и даже многіе жители лишились жизни. Въ одномъ только тарновскомъ уѣздѣ, болѣе 100,000 лишились хлѣба, домашняго скота, домашней рухляди, однимъ словомъ всего своего достоянія. Такая же нищета господствуетъ въ большей части округовъ: Вадовицкаго, Бохенскаго, Ржешовскаго, Пржемыслѣскаго и Саноцкаго. Въ Пржемыслѣ волны, увлекая все на пути своемъ, поднялись до такой высоты, что почти со всѣмъ окружили монастырь монахинь Бенедиктинскаго ордена, которыя въ испугѣ, спасались на кровляхъ. Каменная дорога, лежащая въ 100 саженяхъ отъ рѣки Сана и довольно значительно возвышенная надъ ея уровнемъ, исчезла совершенно. Стремительное теченіе воды увлекало за собою остатки строеній, а иногда и цѣлые домы вмѣстѣ съ жильцами, требовавшими помощи, которой, впрочемъ, имъ ни какъ не льзя было доставить.

Франція.

Парижъ, 25 Іюля.

Герцогъ Монпансьерскій выѣхалъ 7 с. м. изъ Александріи въ Каиръ.

— Маршалъ Сультъ отправился въ помѣстья свои, находящіяся въ Тарбскомъ департаментѣ. Бумаги, по которымъ нужно его разрѣшеніе или подпись, отправляютъ къ нему ежедневно.

— Изъ Себда (въ Альжиріи) пишутъ отъ 5 Іюля, что 29 числа Іюня, генералъ Каваньякъ совершилъ важную экспедицію противъ племени Гаміанесъ-Габасъ; онъ захватилъ 300 верблюдовъ, до 12,200 овецъ и значительную добычу. Непріятель слабо сопротивлялся, ибо большая часть всадниковъ этого

winnych, grożąc, że jeśli żądanie jego w przeciągu jednéj doby wypełnione nie będzie, sam sobie zbrojną ręką zadosyćuczynienie wyjedna. Jakoż, razem z tém pismém, wyprawił nad granicę 8 kompanii swego granicznego połku, tak dla nadania ważności swym słowom, jako też, aby w razie potrzeby, być gotowym do wystąpienia czynnie, według udzielonego komendantom pogranicznym upoważnienia. Po bezskutecznym upływie naznaczonego terminu, Półkownik Jellaczicz uderzył dnia 9 lipca o godzinie 4-éj z rana, na miasto Pozwizd, o 1½ godziny drogi z tamtéj strony granicy leżące, i przez warowny zamek bronione. Bośniacy ustępowali wszędzie, i zostali wyparci z domów i dziedzińców swoich, których, przy właściwym sobie uporze, dzielnie i z zaciętością bronili; przyczém wiele ich zabudowań, wraz z zapasami żywności, stało się pastwą płomieni.

„Po takowém domierzeniu zasłużonéj kary, ponieważ całe to przedsięwzięcie musiało zatrzymać charakter dokonanego *in flagranti* odwetu, odwrót wojska cesarskiego odbył się w wojennym porządku, śród ciągłéj jednakże walki z Bośniakami, którzy z okrywających ten kraj zamków zbojeckich, przybyli do Pozwizdu na pomoc. Liczba ich urosła wkrótce do 3,000 ludzi, z których, jak się dotąd okazało, 60 poległo od dobrze wymierzonych strzałów naszych żołnierzy, a 70—80 zostało ciężko ranionych. Pomiędzy piérwszemi znajduje się kilku ich najsławniejszych i najwaleczniejszych przywodzców. Tak więc w przeciągu 5 godzin, a we 24 godziny po dopełnioném morderstwie, dokonano odwetu, ktory zapewne na długo w pamięci tych dzikich hord pozostanie. Ale, niestety, i my opłakujemy także stratę 40 ludzi zabitych, pomiędzy któremi znajduje się dwóch oficerów, i liczymy 2-ch ciężko a 23 lekko ranionych. Jest to ofiara, poświęcona dalszéj spokojności i zabezpieczeniu naszéj granicy, jako też honorowi walecznego półku, ktorego czujności i straży ta część kraju jest poruczoną."

Lwów, 26 lipca.

W chwili, gdy nadzieja obfitych zbiorów, zdawała się tak ciężko nawiedzonym mieszkańcom zachodniéj części Galicyi, zapowiadać koniec ich cierpień, nowe ich dotknęło nieszczęście. Z powodu nieprzerwanéj ulewy, w dniach 17, 18 i 19 lipca, wszystkie tameczne rzeki, jako to: Wisła, San, Wisłoka, Biała, Dunajec, Soła i inne, wzrosły do niepamiętnéj dotąd wysokości, a rozlawszy się z brzegów na nieprzejrzaną szerokość, najokropniejsze zrządziły spustoszenia. Nic nie zdołało się oprzeć rozhukanym bałwanom; bite drogi i najmocniejsze mosty stały się łupem powodzi; całe wsie dosięgnęło zniszczenie, a i nad utratą życia ludzkiego ubolewać przytém musiemy. W samym powiecie Tarnowskim, przeszło 100,000 ludzi utraciło wszystkie swe zboże, bydło, sprzęty, słowem całe swe mienie. Podobnaż nędza panuje w wielkiéj częś i obwodów: Wadowickiego, Bocheńskiego, Rzeszowskiego, Przemyskiego i Sanockiego. Pod Przemyślem, wzburzone fale Sanu, unosząc wszystko po drodze, wzniosły się do takiéj wysokości, iż otoczyły prawie klasztor Panien Benedyktynek, które strachem przejęte, przez okna na dach ratować się musiały. Murowana droga, o 100 przeszło sążni odległa, i wysoko nad poziom Sanu wzniesiona, znikła zupełnie. Bałwany unosiły z sobą szczęty budynków, a niekiedy i całe chaty wraz z ludźmi, wołającemi o pomoc, któréj im z nikąd dać nie można było.

Francya.

Paryż, 25 lipca.

Xiążę Montpensier wyjechał 7-go b. m. z Alexandryi do Kairu.

— Marszałek Soult wyjechał do dóbr swoich w departamencie Tarn; wszelkie papiery, potrzebujące jego decyzyi i podpisu, tam się codzień do niego posyłają.

— Z Sebdu w Algieryi donoszą pod dniem 5 m lipca, że dnia 29-go czerwca, Jenerał Cavaignac odbył ważną wyprawę przeciw pokoleniu Hamyanes-Garabas, zdobył 300 wielbłądów, około 12,000 owiec, i wiele innych łupów. Nieprzyjaciel stawiał słaby opór, gdyż większa część jego jazdy znajdowała się wtenczas przy Emirze

племени находилась тогда при эмирѣ. 3 Іюля генералъ Кавеньякъ возвратился въ Себдъ, и хотя отрядъ его перенесъ много трудовъ, но, по обстоятельствамъ, вынужденъ былъ снова отправиться въ экспедицію, отдохнувъ не болѣе 24 часовъ.

— Говорятъ, что маршалъ Сультъ не совсѣмъ доволенъ отвѣтомъ маршала Бюжо, относительно плана дальнѣйшихъ военныхъ дѣйствій въ Альжиріи, потому что въ этомъ отношеніи мнѣнія сихъ маршаловъ совершенно различны. Абд эль-Кадеръ находится теперь въ Ликѣ, (въ степи Сахарѣ) съ 500 или 600 всадниковъ, и центромъ своихъ дѣйствій избралъ, какъ кажется, горы Джедбель-Амуръ, въ 5 французскихъ миляхъ къ югу отъ Миліаны, населенныя племенемъ Уледъ-Амуръ, которое можетъ выставить до 800 всадниковъ и до 3,000 пѣхоты. Эмиръ наиболѣе полагается на племена Сахары, которымъ обѣщаетъ, что они будутъ грабить племена благопріятствующія Французамъ.

— Изъ Туниса сообщаютъ, что Бей Триполисскій объявилъ войну Тунисскому Бею, и что непріятельскія дѣйствія между ними начались.

— Наполеонъ Бонапарте, сынъ герцога Монтфортскаго (Іеронима Бонапарте), который уже два мѣсяца какъ живетъ въ Парижѣ, просилъ позволенія видѣться съ Луи Бонапарте, заключеннымъ въ замкѣ Гамъ, но ему отказано въ этомъ позволеніи.

— По письму изъ Портъ-о-Пренса отъ 18 Іюня, между Гаитскимъ правительствомъ и представителемъ Франціи возникли значительныя недоразумѣнія.

26 *Іюля.*

Король прибудетъ въ замокъ къ Іюльскимъ празднествамъ, въ продолженіе коихъ открыта будетъ конная статуя герцога Орлеанскаго, на Луврской площади. Покойный герцогъ представленъ въ мундирѣ генералъ-лейтенанта, съ лентою ордена почетнаго легіона; въ правой рукѣ онъ держитъ шпагу, какъ бы салютуя. Лошадь изображена идущею шагомъ. Статуя сія, сдѣланная Г. Марокетти, вѣситъ 10,000 килограмовъ.

— Принцъ Омальскій не прежде какъ послѣ Іюльскихъ празднествъ, къ коимъ дѣлаютъ здѣсь большія приготовленія, выѣдетъ изъ Парижа. Послѣ сихъ празднествъ Королевская фамилія, по обыкновенію, отправится въ замокъ Э.

— Въ оффиціальномъ журналѣ министерства просвѣщенія, напечатано предписаніе министра графа Сальванди, чтобы національная библіотека, основывающаяся въ Аѳинахъ, отнесена была къ разряду тѣхъ общественныхъ заведеній, кои снабжаются сочиненіями, издаваемыми подъ покровительствомъ департамента просвѣщенія.

— Въ *La Presse* напоминаютъ, чтобы правительство строже соблюдало законъ 18-го Ноября 1814 года, относительно празднованія воскресныхъ дней, и упрекаетъ оное въ томъ, что въ воскресные и праздничные дни всѣ заводы. прин длежащіе правительству открыты, тогда какъ ч стные всѣ закрыты.

27 *Іюля.*

Всѣ журналы теряются въ догадкахъ касательно постановленія кабинета о распущеніи палатъ, которое уже составлено или имѣетъ быть составлено. Извѣстно однако съ достовѣрностію, что вопросъ сей былъ нѣсколько разъ обсуживаемъ въ совѣтѣ министровъ, но теперь дѣло это оставлено, потому что большая часть министровъ, по окончаніи засѣданія, выѣхала изъ Парижа. Кажется, что они согласились въ томъ, что вопросъ о распущеніи палатъ не можетъ быть разрѣшенъ до наступленія Августа. Оппозиція полагаетъ, что министры приступятъ къ общимъ выборамъ, ибо имъ угрожаетъ равная опасность, какъ отъ существованія настоящаго состава палаты, такъ и отъ распущенія оной. Партія эта утверждаетъ, что если бы тѣ же самые члены палаты призваны были на совѣщанія въ наступающемъ году, тогда большинство консерватистовъ, сильно поколебавшееся уже и въ нынѣшнемъ году, могло бы упасть при самомъ началѣ будущихъ засѣданій, и тогда кабинетъ долженъ былъ бы пасть или требовать новыхъ выборовъ, не приготовясь предварительно къ борьбѣ по онымъ. Эта послѣдняя причина наиболѣе побуждаетъ министровъ къ ускоренію распущенія палаты.

— Министръ внутреннихъ дѣлъ, Гр. Дюшатель, возвратился вчера изъ Эмса въ Парижъ.

Jeneral C vaignac, 3 go lipca wrócił do Szebdu, a chociaż oddział jego wycierpiał niesłychane trudy i znoje, okoliczności jednak zmusiły go do wyruszenia na nową wyprawę, po wypoczynku nie więcéj nad 24 godzin.

— Zapewniają, że Marszałek Soult nie jest zadowolony z odpowiedzi, otrzymanéj od Marszałka Bugeaud, co do planu prowadzenia dalszéj wojny w Algieryi, gdyż wyobrażenia w téj mierze Marszałka Bugeaud wcale się nie zgadzają z myślami Ministra. Abd-el-Kader znajduje się teraz w Lika, w pustyni Sahara, z 500 do 600 jeźdźcami; za punkt środkowy dalszych działań swoich obrał, jak się zdaje, góry Dżebel-Amur, o 50 mil fr. na południe od Miliany, zamieszkane przez pokolenie Uled-Amur, mogące postawić do boju 800 jeźdźców i 3,000 pieszych. Emir, podobno najwięcéj polega na pokoleniach Sahary, którym obiecuje wolność rabowania pokoleń, trzymających stronę Francuzów.

— List z Tunis zawiera wiadomość, że Bej Trypolitański wypowiedział wojnę Bejowi Tunetańskiemu, i że kroki nieprzyjacielskie już się rozpoczęły.

— Napoleon Bonaparte, syn Xięcia Monfort (Hieronima Bonaparte), bawiący od dwóch miesięcy w Paryżu, prosił, aby mu dozwolono odwiedzić Ludwika Bonaparte, więzionego w zamku Ham; lecz prośbie téj odmówiono.

— Podług listu z Port-au-Prince, z dnia 18 go czerwca, między rządem Hajtyjskim a Reprezentantem Francyi, miało przyjść do wielkich nieporozumień.

Dnia 26 lipca.

Król zjedzie do zamku na uroczystości Lipcowe, podczas których odsłoniony będzie posąg konny Xięcia Orleanu, wzniesiony na dziedzińcu Luwru. Xiążę wystawiony jest w mundurze Jenerał porucznika, z wielką wstęgą orderu legii honorowéj; w ręce prawéj trzyma szpadę, którą zdaje się salutować Koń postępuje zwolna. Posąg ten, wyrobiony przez P. Marochetti, waży 10,000 kilogramów.

— Xiążę Aumale dopiéro po uroczystościach lipcowych, do których wielkie czynią tu przygotowania, wyjedzie z Paryża. Po tychże uroczystościach rodzina Królewska uda się, jak zwykle co roku, do zamku Eu.

— Dziennik urzędowy ministerstwa oświecenia, zawiera wyrok Ministra Hrabiego Salvandy, nakazujący, iżby Biblioteka Narodowa, zakładająca się w Atenach, policzona była do pocztu tych zakładów publicznych, którym rozsyłają się dzieła, ogłaszane pod opieką departamentu oświecenia.

— *La Presse* wzywa rząd do ścisłego przestrzegania prawa z d 18 listopada 1814 roku, względem święcenia Niedzieli, i wyrzuca mu, że w dnie niedzielne i świąteczne trzyma otwarte swe warsztaty, podczas gdy prywatne wszystkie są zamknięte.

Dnia 27 lipca.

Wszystkie dzienniki gubią się w domysłach, względem postanowienia gabinetu o rozwiązaniu Izb, która już jest, lub ma być powzięta. To jednakże wiadomo z pewnością, że okoliczność ta kilkakrotnie już była roztrząsaną w radzie ministeryalnéj, ale że teraz spoczywa, gdyż większa część Ministrów opuściła Paryż po ukończeniu posiedzeń. Zgadzają się oni podobno, iż kwestya rozwiązania Izb nie może być stanowczo załatwioną przed Sierpniem. Oppozycya mniema, że ministerstwo przystąpi do wyborów ogólnych, albowiem jednakowe niebezpieczeństwo zagraża mu, tak w razie utrzymania, jak i rozwiązania Izby. Stronnictwo to utrzymuje, że gdyby tę samą Izbę powołano do obrad na rok następny, wówczas większość konserwacyjna, która już silnie zachwiała się w roku bieżącym, mogłaby upaść zaraz na początku przyszłych posiedzeń, a wtedy gabinet musiałby się usunąć, albo też odwołać do wyborców, nie przygotowawszy się poprzednio do walki wyborczéj. Ostatnia przyczyna najbardziéj ma skłaniać gabinet do wczesnego rozwiązania Izby.

— Minister spraw wewnętrznych, Hrabia Duchatel powrócił wczoraj z Ems do Paryża.

— Многіе изъ здѣшнихъ плотниковъ покинули работу, требуя повышенія дневной платы. Примѣру ихъ послѣдовали также Каркансонскіе плотники.

28 *Іюля.*

Третьяго дня, вечеромъ, Король пріѣхалъ изъ Нельи въ Тюльери, чтобы находиться на Іюльскихъ празднествахъ въ Парижѣ. Торжество началось раздачею милостыни и жизненныхъ припасовъ нуждающимся жителямъ двѣнадцатаго квартала. Статуя герцога Орлеанскаго поставлена была въ тотъ же день, на Лувреной площади, безъ всякаго затрудненія.

— Слухъ на счетъ назначенія герцога Омальскаго альжирскимъ генералъ-губернаторомъ, возобновляется; въ такомъ случаѣ, маршалъ Бюжо займетъ должность военнаго министра, вмѣсто маршала Сульта.

— Знаменитый Скрипачь Г. Арту, 21-го Іюля, на 29 году своей жизни, скончался въ Виль-Даррѣ, въ окрестностяхъ Парижа.

Англія.

Лондонъ, 25 *Іюля.*

Во время вчерашнихъ преній въ нижней палатѣ, по биллю о допущеніи Евреевъ къ городскимъ должностямъ, который окончательно былъ принятъ, полковникъ Сиборпъ, подавая свой голосъ противъ сего билля, объявилъ при общемъ хохотѣ, что донынѣ онъ по крайней мѣрѣ считалъ Г. Роберта Пиля Христіаниномъ, но теперь, послѣ предложенія такого билля, вынужденъ признать его невѣрнымъ, и по сему, отнынѣ не будетъ уже болѣе удивляться никакимъ подобнаго рода мѣрамъ, которыя въ послѣдствіи онъ можетъ еще предложить.

— Король Нидерландскій вышелъ вчера на берегъ въ Вуличѣ, гдѣ его встрѣтили: графъ Гаддингтонъ, первый лордъ адмиралтейства, Нидерландскій посланникъ баронъ Дедель, и каммергеръ Королевы Гр. Мортонъ. Чрезъ нѣсколько часовъ послѣ сего, Е. В., сопровождаемый означенными особами, прибылъ въ гостинницу Мивартъ.

— Наслѣдній принцъ Баденскій, который нѣсколько недѣль былъ на морскихъ водахъ, въ Гастингсѣ и Брайтонѣ, выѣхалъ изъ Англіи, и чрезъ Дувръ и Остенде отправился въ Германію.

— Назначенный въ С. Петербургъ пароходъ, отплылъ на дняхъ изъ Лондонской гавани съ разными подарками для Государя Императора Всероссійскаго.

— Ирландскій Лордъ-Намѣстникъ издалъ воззваніе, изъ коего видно, что графство Кавенское и нѣкоторыя части графства Лейтримскаго, находятся въ такомъ состояніи волненія, что тамъ обнаружилась необходимость въ значительномъ усиленіи вооруженной полицейской силы.

— Изъ Дублина сообщаютъ, что когда Оранжисты въ Армѣ хотѣли праздновать годовщину сраженія подъ Байне, дѣло дошло до драки между ними и католиками, въ коей не мало погибло народа отъ огнестрѣльнаго оружія.— Злодѣянія всякаго рода слѣдуютъ въ Ирландіи одно послѣ другаго, съ ужасною быстротою. Человѣка, выстрѣлившаго на пути въ свящ. О'Кену, католика, пользующагося общимъ уваженіемъ, успѣли захватить; въ минувшую пятницу, въ ночи, часовой, стоявшій при дворцѣ Ирландскаго вице-Короля, раненъ былъ въ руку ружейнымъ выстрѣломъ; виновный въ семъ послѣднемъ преступленіи, еще неизвѣстенъ. Въ Кеванскомъ графствѣ, въ окреспостяхъ Лекена, 15-го Іюля во втордй уже разъ случилось кровопролитное происшесявіе. Шайка черни, вооруженная вилами и шедшая въ военномъ порядкѣ, сразилась съ отрядомъ полицейскимъ; при чемъ одинъ изъ мятежниковъ былъ убитъ. — Сію минуту узнали мы, что въ сѣверную Ирландію отправлены новые военные отряды, по поводу предположенныхъ Оранжистами сборищъ.

27 *Іюля.*

Король Нидерландскій отправился вчера на островъ Вайтъ, для свиданія съ Королевою Викторіею; откуда возвратится завтрашній день.

— Вчерашнее засѣданіе обѣихъ палатъ совершенно незанимательно, ибо наономъ не разсматривали никакого интереснаго билля.

— О'Коннель отправился изъ Дублина въ Вексфордъ, гдѣ 23-го числа была большая демонстрація репилеровъ, коихъ собралось тамъ 300,000 чел. Въ рѣчахъ по сему случаю произнесенныхъ, повторены были извѣстныя уже вещи.

— Wielu cieśli tutejszego miasta opuściło swoje warsztaty żądając podwyższenia dziennéj płacy. Za przykładem ich poszli także robotnicy ciesielscy w Carcassonne.

Dnia 28 *lipca.*

Onegdaj wieczorem, Król przybył z Neuilly do Tuileryów, aby się znajdować na obchodzie uroczystości Lipcowych w Paryżu. Obchód ten rozpoczął się rozdaniem pieniędzy i żywności ubogim z dwunastego cyrkułu stolicy. Konna statua Xięcia Orleańskiego, została onegdaj, bez przypadku, umieszczoną na swéj podstawie, w dziedzińcu Luwru.

— Ponawia się pogłoska, że Xiążę Aumale zostanie Gubernatorem Algieryi, a wtedy Marszałek Bugeaud zajmie miejsce Marszałka Soult w ministerstwie wojny.

— Znany skrzypek, P. Artou, umarł dnia 21 lipca w 29 roku życia swego, w Ville d'Array, nie daleko Paryża.

Anglia.

Londyn, 26 *lipca.*

Przy wczorajszych rozprawach w Izbie Niższéj, nad billem o przypuszczeniu Żydów do urzędów municypalnych, który ostatecznie przyjęty został, Półkownik Sibthorp, głosując przeciwko niemu, oświadczył przy powszechnym śmiechu, że dotąd przynajmniéj uważał jeszcze P. Peel za Chrześcianina, ale teraz, po wniesieniu takiego billu, musi uznać go za niewiernego, i odtąd przeto nie będzie się już dziwił żadnym podobnym środkom, jakie może jeszcze wnieść zechce.

— Król Niderlandzki wylądował wczoraj po południu w Woolwich, gdzie został przyjęty przez Hrabiego Haddington, piérwszego Lorda admiralicyi; Posła Niderlandzkiego, Barona Dedel, i Hrabiego Morton, szambelana Królowéj. W kilka godzin poźniéj, J. K. Mość, w orszaku powyżéj wymienionych osób, przybył do hotelu Mivart.

— J. K. Wysokość, dziedziczny Xiążę Badeński, po kilko-tygodniowém używaniu kąpieli morskich w Hastings i Brighton, opuścił Anglią, i przez Dower i Ostende udał się do Niemiec.

— Parostatek przeznaczony do Petersburga, opuścił w tych dniach port londyński z różnemi podarunkami dla N. Cesarza Wszech Rossyi.

— Lord Namiestnik Irlandyi wydał odezwę, według któréj hrabstwo Cavan, i niektóre części hr. Leitrim, znajdują się w stanie takiego wzburzenia, iż okazała się konieczna potrzeba znacznego pomnożenia zbrojnéj siły policyjnéj.

— Donoszą z Dublinu, pod d. 22 lipca, że gdy oranżyści z Armagh chcieli obchodzić przez processyą rocznicę bitwy pod Boyne, przyszło między nimi i katolikami do walki, w któréj nie mało ludzi zginęło lub odniosło rany od broni ognistéj. Przestępstwa wszelkiego rodzaju następują po sobie w Irlandyi z przerażającą szybkością. Zatrzymano człowieka, który wystrzelił na drodze publicznéj do X. O'Kane, duchownego katolickiego powszechnie szanowanego. W nocy przeszłego Piątku, szyldwach przed pałacem Wice-Króla Irlandyi został raniony w rękę kulą karabinową; sprawca tego ostatniego przestępstwa nie wiadomy.— W hrabstwie Cavan, w okolicach Lacken, 15-go lipca po raz drugi przyszło do krwi przelewu. Banda kmieci, uzbrojonych widłami i maszerujących w szyku wojennym, odbyła potyczkę z oddziałem policyi i jeden z buntowników został zabity.— W téj chwili dowiadujemy się, że do północnéj Irlandyi posłane zostały nowe oddziały wojska, z powodu zamierzanych przez oranżystów processyi.

Dnia 27 *lipca.*

Król Niderlandzki wyjechał wczoraj, dla odwiedzenia Królowéj, na wyśpę Wight, skąd ma powrócić jutro.

— Wczorajsze posiedzenia Izby Wyższéj i Niższéj nie miały wcale interessu, gdyż nie rozbierano żadnego ważniejszego wniosku.

— O'Connel udał się z Dublina do Wexford, gdzie 23 go b. m. odbyła się wielka demonstracya Repealistów, zgromadzonych w liczbie 300,000. W mowach mianych z tego powodu, powtarzano wiadome już rzeczy.

— Извѣстія изъ Китая, простирающіяся до 8-го Апрѣля, сообщаютъ, что Колунгсу, по силѣ условій трактата, оставленъ уже Англичанами, вслѣдствіе чего между Китайцами въ Эмоѣ вспыхнули смятенія. Постановленіе императора относительно терпимости христіанской вѣры, подтверждается, но оно относится только къ открытымъ для торговли гаванямъ.

Германія.

Франкфуртъ на Майнѣ, 28 *Іюля*.

Вчера вечеромъ, прибыли сюда Король и Королева Прусскіе, путешествующіе подъ именемъ графа и графини Цоллернъ, и остановились у прусскаго посланника при германскомъ союзѣ, графа Денгофа. Принцъ Прусскій также пріѣхалъ сюда еще до прибытія ихъ Величествъ. Сегодня, августѣйшая чета намѣревалась отправиться въ Гомбургъ.

— Собраніе Раввиновъ, которое скоро произойдетъ въ нашемъ городѣ, обнародовало на дняхъ оффиціально, въ посвященной юдаиму газетѣ, содержаніе проектовъ, предложенныхъ для соображенія комитету сего собранія. Проектовъ сихъ 15-ть. 1) Первый относится къ омовеніе (очищенію евреекъ). Виртембергское правительство уже 20 лѣтъ какъ строжайше воспретило весьма вредныя Еврейскія купанья. 2) Слѣдуетъ ли играть на органахъ въ Божницахъ, въ Шабасный день. 2) Жена разторгшая бракъ судебнымъ порядкомъ, можетъ ли, безъ дозволенія мужа, вступить въ новый бракъ. 4) Что женскій полъ имѣетъ однѣ религіозныя обязанности съ мужскимъ поломъ, и что женщины должны быть допускаемы къ молитвѣ. 5, 6 и 7) Нѣкоторыя измѣненія въ молитвахъ, чтеніи и наукѣ о религіи въ школахъ. 8) Ѣзда по желѣзной дорогѣ въ Шабасъ. 9) Употребленіе вареной пищи, сахара, деревяннаго и коровьяго масла въ праздникъ Пасхи. 10) Употребленіе молока вообще отъ христіанскихъ коровъ. 11) Нѣкоторые траурные обряды. 12) Нѣкоторыя предразсудочныя обыкновенія, какъ напримѣръ, амулеты, проклятія и т. п. 13) Дозволеніе вскрывать тѣла умершихъ. 14) Какъ поступать съ умирающими и умершими Евреями. 15) Жертвы древнихъ жрецовъ за спасеніе первенцовъ, должны ли еще быть уважаемы и имѣть обязательную свою силу?

— При исправленіи дрезденскаго моста на Эльбѣ, поврежденнаго въ послѣднее разлитіе рѣки, оказывается, по мѣрѣ производства работъ, что поврежденія гораздо значительнѣе, нежели сначала полагали. Чѣмъ далѣе подвигаются исправленія, тѣмъ болѣе открывается поврежденій. Во всякомъ случаѣ издержки будутъ огромныя, и многіе изъ знатоковъ дѣла полагаютъ, что сдѣланные до сихъ поръ расходы безполезны, и что нужно будетъ перестроить мостъ наново.

Бельгія.

Брюссель, 22 *Іюля*.

Ихъ Величества Король и Королева, 18-го числа, прибыли обратно изъ Англіи, въ замокъ Лекенъ.

— Вчера праздновали 14-ти-лѣтнюю годовщину возшествія на престолъ Короля Леопольда. По сему случаю послѣдовало много повышеній въ арміи.

— Въ жур. *Impartial de Bruges* сообщаютъ, что изгнанные изъ Франціи Іезуиты, пріобрѣли покупкою въ Геннегау, подлѣ самой границы французской, два обширныя зданія, въ коихъ намѣрены основать коллегію для дѣтей Французовъ.

— Извѣстно, что по силѣ лондонскаго трактата, пограничныя крѣпости, построенныя въ Бельгіи священнымъ союзомъ противъ Франціи, должны были быть разрушены, по желанію Таллейрана, чего, по видимому, требовали выгоды Франціи. Между тѣмъ, теперь не только не думаютъ объ исполненіи сего условія лондонскаго трактата, но еще напротивъ нѣкоторыя изъ сихъ крѣпостей приводятся въ лучшее противъ прежняго состояніе, какъ напримѣръ Шарлеруа.

— Изъ Гватимали получено извѣстіе, что по поводу вспыхнувшаго вновь въ семъ краѣ мятежа, предложено выѣхать оттуда духовнымъ особамъ, прибывшимъ туда, для основанія миссіи. Многіе изъ нихъ, принадлежащіе къ Іезуитскому ордену, возвратились уже въ Бельгію.

— Wiadomości z Chin, sięgające do 8 kwietnia, donoszą, że Kolungsu, stosownie do warunków traktatu, został przez Anglików opuszczonym, i że z tego powodu, pomiędzy Chińczykami w Emoy wybuchnęły rozruchy. Postanowienie Cesarza względem tolerowania religii chrześciańskiéj, potwierdza się, ale ogranicza się tylko do otwartych dla handlu portów.

Niemcy.

Frankfurt nad Menem, 28 *lipca*.

Wczoraj wieczorem przybyli tu Król i Królowa Pruscy, pod imieniem Hrabi i Hrabiny Zollern, i raczyli wysiąść w pałacu Posła swego przy Związku Niemieckim, Hr. Dönhoff. Xiążę Pruski wprzód jeszcze przybył. W dniu dzisiejszym miała Królewska para zwiedzić Homburg.

— Mające się tu wkrótce zebrać zgromadzenie Rabinów ogłosiło właśnie urzędownie, w gazecie poświęconéj Judaizmowi, projekta, jakie mu przez jego komitet do narady podane zostały. Jest ich 15. 1) Piérwszy tyczy się kąpania (oczyszczania kobiet). Rząd Wirtemberski już od 20 lat zakazał jak najsurowiéj nader szkodliwe kąpiele tego rodzaju. 2) Czy na organach w bożnicy powinno się grać w dzień Szabasu. 3) Czy sądownie rozwiedziona żona, może bez zezwolenia męża wejść w powtórne związki małżeńskie. 4) Że płeć żeńska ma też same obowiązki religijne, co męzka, i że kobiety do nabożeństwa powinny być przypuszczane. 5), 6) i 7) Niektóre zmiany w modlitwach, wykładach i nauce religii w szkołach. 8) Jeżdzenie koleją żelazną w dzień Szabasu. 9) Używanie jarzyn, cukru, oleju i masła w dzień Paschy. 10) Używanie mléka w ogólności od krów chrześciańskich. 11) Niektóre obrzędy żałobne. 12) Niektóre przesądne zwyczaje, jako amulety, zaklęcia i t. p. 13) Dozwolenie sekcyi trupów żydowskich. 14) Postępowanie z umierającemi i umarłemi Żydami. 15) Czy dawne dary kapłańskie za odkupienie pierworodnych, mają jeszcze miéć znaczenie i moc obowiązującą?

— Most Drezdeński na Elbie, uszkodzony w czasie ostatniego wielkiego wylewu, a którego naprawą czynnie się zajmują, okazuje się teraz w ciągu robót reperacyjnych daleko bardziéj nadwerężonym, niż z początku sądzono. Im daléj postępuje naprawa, tém więcéj znajduje się do naprawienia. W każdym razie koszta będą ogromne, a wielu znawców jest nawet zdania, że wydatki dotychczasowe są stracone, i że trzeba będzie przystąpić do budowy nowego mostu.

Belgia.

Bruxella, 22 *lipca*.

Królewstwo Ich Mość powrócili d. 18 z Anglii do zamku Laecken.

— Wczoraj obchodzono uroczyście 14 rocznicę wstąpienia na tron Króla Leopolda. Przy téj okoliczności nastąpiło wiele awansów w wojsku.

— Dz. *Impartial de Bruges* donosi, że wypędzeni z Francyi Jezuici zakupili w Hennegau, tuż przy granicy francuzkiéj, dwa obszerne zabudowania, w których założyć mają kollegium dla dzieci rodzin francuzkich.

— Wiadomo, że według traktatu Londyńskiego, pograniczne twierdze, wystawione w Belgii przez Święte Przymierze przeciw Francyi, miały być zniesione, i to na żądanie Talleyranda, jak się zdaje, w interessie Francyi. Tymczasem teraz nie tylko nie myślą wcale o wypełnieniu téj części traktatu londyńskiego, ale owszem niektóre z tych twierdz są właśnie w téj chwili naprawiane i wzmacniane, jak np. w Charleroi.

— Nadeszła tu wiadomość z Gwatymali, że po wybuchnieniu nowéj w tym kraju rewolucyi, wydalono duchownych Belgijskich, przybyłych tamże w celu ufundowania missyi. Wielu z nich, należących do zakonu Jezuitów, powróciło już do Belgii.

— Въ Антверпенѣ, на заводѣ Кокериля, устроена фабрика желѣзныхъ судовъ. Первыя два судна сей фабрики назначаются для почтовыхъ сообщеній между Остенде и Дувромъ.

Испанія.

Мадритъ, 17 *Іюля*.

Королева, согласно желанію министровъ, возвратится въ солицу. Ея Величество отправляется завтра моремъ въ Валенсію, такъ какъ въ настоящихъ обстоятельствахъ невозможенъ проѣздъ черезъ Тарраговну и Лериду въ Сарагоссу.

— Вчера, по случаю имянинъ Инфанта Генриха, который съ своимъ кораблемъ находится въ малагской гавани, здѣшніе знатнѣйшіе чиновники, вельможи, всѣ военные чины, словомъ всѣ тѣ, кои донынѣ избѣгали Инфанта Донъ Франциска, принесли ему, въ парадныхъ мундирахъ, свои поздравленія. Отъ генерала Нарваэза, Инфантъ сей получилъ письмо, въ коемъ министръ поздравляетъ его съ тѣмъ, что онъ можетъ гордиться сыномъ, исполненымъ прекрасныхъ качествъ. Вечеромъ, весь гарнизонъ, состоящій изъ 16,000 человѣкъ, былъ за городомъ въ парадѣ.

— Каталонскій мятежъ можно уже считать оконченнымъ, но ближайшія извѣстія весьма печальны. Когда генералъ Конча выступилъ съ войсками въ Сабадель, тамъ разнесся слухъ, что всѣ жители будутъ лишены жизни; не ожидая сей участи, всѣ бѣжали изъ города, неоказавъ ни малѣйшаго сопротивленія. Однако же, не смотря на то, отрядъ кавалеріи, коимъ лично командовалъ генералъ Конча, бросился преслѣдовать бѣгущихъ, и настигнувъ беззащитныхъ, въ числѣ коихъ были старцы, жены и дѣти, безжалостно рубилъ ихъ. Около 100 мертвыхъ тѣхъ покрыло окрестности, тогда какъ Конча не лишился ни одного человѣка. Въ городкѣ Олесѣ, по донесенію генерала Конча, отрядъ войска подъ командою полковника Сенеспледа, умертвилъ 42 чел., плѣнныхъ же ожидаетъ ссылка.

— Изъ полка Санъ-Фернандо, составлена будетъ подвижная бригада изъ 100 чел. конницы и 1 баттареи, съ тою цѣлію, чтобы во всякую минуту, коль скоро понадобится, была въ готовности къ походу.

— 13-го и 14-го Іюля, въ окрестностяхъ Серверы произошли стычки между правительственными войсками и мятежниками, при коихъ сіи послѣдніе, послѣ ружейной перестрѣлки, продолжавшейся болѣе часа, были разсѣяны; у нихъ взяли 30 чел. плѣнными, коихъ отправили въ Барселону. Предводительствовавшій мятежниками, капитанъ Агуэраръ, бѣжалъ во Францію. 15-го числа выступилъ изъ Барселоны новый отрядъ конницы для очищенія окрестностей.

— Во французскихъ журналахъ пишутъ, что Султанъ Сулу уступилъ Французамъ островъ Базиланъ, за 200,000 фр. Въ здѣшнемъ журналѣ *Globe* пишутъ, что означенный островъ давно уже принадлежитъ Испаніи, и слѣдовательно не можетъ быть проданъ Франціи, и это доказываютъ многими документами.

— Слышно, что Инфантъ Генрихъ *(Don Enrique)* получилъ приглашеніе отправиться въ Валенсію.

21 *Іюля*.

Въ журналахъ *Castellano* и *Posdata* увѣряютъ, что г-нъ Кастильо и Айенса получилъ приказаніе отъ правительства, потребовать паспорта, коль скоро не получитъ рѣшительнаго, со стороны Папы, утвержденія королевскихъ правъ Изабеллы II.

— Въ *Tiempo* пишутъ, что министры намѣреваются сегодня отправиться въ Сарагоссу, гдѣ будутъ разсматривать вопросъ касательно съѣзда кортесовъ. Кромѣ того, носились слухи, что они отправляются туда особенно для того, чтобы отклонить Королеву отъ поѣздки въ Бискаію, и что, въ случаѣ отказа, они намѣрены подать въ отставку.

— W Antwerpii, w domu handlowym Cockerill, założono warsztat do budowy okrętów żelaznych. Piérwsze dwa statki z tego warsztatu przeznaczone będą do odbywania służby pocztowéj między Ostendą a Duwrem.

Hiszpania.

Madryt, 17 *lipca*.

Królowa łatwo skłoniła się do życzenia Ministrów, aby powrócić do stolicy. Monarchini udaje się jutro morzem do Walencyi; albowiem w teraźniejszych okolicznościach nie podobna jest przebywać drogi przez Taragonę lub Leridę do Saragossy.

— Wczoraj, z powodu imienin Infanta Henryka, stojącego z okrętem swoim w porcie Malagi, tutejsi wyżsi urzędnicy, Grandowie, cały korpus oficerów, zgoła wszyscy ci, którzy dotychczas unikali od Infanta Don Francisco, złożyli mu w galowych mundurach swoje uszanowanie. Od Jenerała Narvaez otrzymał tenże Infant list, w którym mu winszuje, że się pochlubić może synem, pełnym tak znakomitych zalet i przymiotów. Wieczorem, cała załoga, z 16,000 ludzi złożona, odbyła paradę za miastem.

— Powstanie w Katalonii uważać już można za ukończone, ale bliższe wiadomości otrzymane przez listy prywatne, są zasmucające. Gdy Jenerał Concha wyruszył z wojskiem do Sabadel, rozgłoszono tam, że wszyscy mieszkańcy mają być w pień wycięci; nie czekając więc tego losu, wszyscy pouciekali z miasta, nie stawiąc najmniejszego oporu. Mimo to, jazda, na której czele znajdował się sam Jenerał Concha, puściła się w pogoń za uciekającemi, i doścignąwszy bezbronnych, między którymi byli starcy, kobiéty i dzieci, bez litości na śmierć rąbała. Około 100 trupów okryło okolicę; Concha zaś ani jednego nie utracił człowieka. W miasteczku Olesa, jak Jenerał Concha donosi, zarąbało wojsko, pod wodzą Półkownika Senespleda, 42 ludzi; wszystkich jeńców czeka deportacyi.

— Z półku San Fernando, 300 jeźdźców i 1 bateryi dział, utworzona będzie czynna brygada, któréj przeznaczeniem jest, ażeby w każdéj chwili, skoro się okaże potrzeba, bydź gotową do wyruszenia w pole.

— Dnia 12 i 13 lipca, zaszły w okolicy Cerwery potyczki między wojskiem rządowem a powstańcami, w których ostatni, po godzinném strzelaniu z ręcznéj broni, zostali rozproszeni, i utracili 30 jeńców, których do Barcelony odesłano. Dowodzący powstańcami Kapitan Aguirar, uciekł do Francyi. Dnia 15, wysłano na nowo jazdę z Barcelony dla oczyszczenia okolicy.

— Dzienniki francuzkie doniosły, że Sułtan Sulu odstąpił Francuzom wyspę Basilan za 200,000 franków. Tutejszy *Globe* twierdzi, że wzmiankowana wyspa dawno już należała do Hiszpanii, a zatém nie mogła być sprzedaną Francuzom; i twierdzenie to popiera wielu dowodami.

— Słychać, że Infant Henryk (Don Enrique) zaproszony został, aby się udał do Walencyi.

Dnia 21 *lipca*.

Dzienniki: *Castellano* i *Posdata* zapewniają, że P. Castillo y Ayensa otrzymał stanowczy rozkaz od rządu opuścił Rzym w przypadku, gdyby nie wymógł na stolicy Apostolskiéj bezwarunkowego uznania Izabelli II.

— *Tiempo* donosi, że Ministrowie mieli wyjechać dziś do Saragossy, gdzie będzie roztrząsaną kwestya zwołania kortezów. Oprócz tego, biegają tu pogłoski, iż udali się tam szczególnie po to, aby odwrócić Królowę od podróży do Biskai. W razie odmowy, mają się podać do dymissyi.

ВИЛЬНА. въ Тип. Ѳ. Глюксберга— Печ. позвол. 3-го Августа 1845 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. А. Мухинъ.